

JULKLAPP, m. 2. Gåfva, som på julaftonen lemnas eller tillsändes någon. Förmodas hafva sin upprinnelse från de gåfvor, hvarmed i fornda tider husets herre vid jul fägnade sina gäster. *Gifva en något till j.*

JULKUBBE, m. 2. pl. — *kubbar*. Stort, groft, kärnfullt vedträ, som lägges på spiselns julaftonen.

JULKUSE, m. 2. pl. — *kusar*. Bröd i form af ett djur, som bakas till julen: ett minne af Freyrs galt, hvilken fordom vid julen högtidligt inbars på bordet, och hvarvid gjordes löften och eder.

JULLBEN, n. 5. (anat.) Ett af benen i fotvristen.

JULLE, m. 2. pl. *jullar*. 1) Ett slags mindre båt. — 2) Se *Jullben*.

JULLEK, jül-lék, m. 2. Benämning på hvarje af de flera slags folklekar, som under jultiden äro sedvanliga: en lemning af de fornda offerlekarna.

JULLJUS, jül-jüs, n. 5. Ljus, tjockare än vanligt, som stöpes till jul, att då brännas, isynn. på julaftonen.

JULMÄNAD, m. sing. December månad.

JULNATT, f. 3. pl. — *nätter*. Natten emellan julaftonen och juldagen.

JULOS, jüls, n. 5. (fam.) Sinnesyra, uppkommen af julens nöjen och njutningar. *J-et satt ännu kvar*.

JULOTTA, jül-ötta, f. 1. Ottesången på juldagen.

JULPSALM, jülsällm, m. 3. Psalm, författad att sjungas vid och i anledning af julhögtiden.

JULRO, jülró, f. sing. 1) Ledighet ifrån arbete under julen. *Knappt få j. för arbete*. — 2) Julens nöjen. *Störa j-n*.

JULSKINKA, f. 1. Skinka, som alltid framsättes på bordet juldagen eller på ett julkalas, till minne af Freyrs galt. Jfr. *Julkuse*.

JULÖL, n. 5. Öl, som brygges till jul, att då förtäras.

JUNGERMANSMOSSA, f. 1. Ett moss-slägte. *Jungermannia*.

JUNGRU, f. 3. pl. *jungfrur*. 1) a) Flicka från tidpunkten för manbarhetens inträdande. *En blomstrand j. Gammal j.*, som öfverlevvat sin ungdomsblomstring. — b) Se *Mö*. — *J. Maria*, Jesu moder. — c) Titel, som gifves ogifta qvinnor af ringare klassen. Betydde fordom detsamma som Fröken, hvilken betydelse bibehållit sig i åtskilliga benämningar, t. ex.: *Wadstena adeliga Jungfrustift*, hvarföre man äfven ännu någon gång i giftermålsannonser får se ordet användt i st. f. Fröken. — d) Höflig benämning i st. f. Piga. — 2) (skepp.) Plattrundt trästycke med trenne hål, att, medelst taljerep, fästa stäng- och undervanten vid mäsar eller röst. — 3) Stenläggarklubba. — 4) (bot.) *J-n i det gröna*, en ört med ganska vackra, hvita blommor inom en grön bladskärm. *Nigella damascena*. — *J. Mariæ Hand* eller *Nycklar*, en ört med röda, fläckiga blommor. *Orchis maculata*. — *J. Mariæ Lin*, se *Fågelört*. — *J. Mariæ Sänghalm*, ört med stor gul blomvippa. *Galium verum*. — *J. Mariæ Käpa*, se *Käpört*. — 5) (nat. hist.) *J. Mariæ Höna* ell. *Nyckelpiga*, en liten brandgul insekt, med sju svarta punkter. *Coccionella septempunctata*. — 6) Benämning på ett af de tolf tecknen i Djurkretsen. — 7) Se *Jungfrumätt*.

JUNGRUAKTIG, a. 2. Blyg som en jungfru. Säges på spe om män och ynglingar.

JUNGRUBLOCK, n. 5. Se *Jungfru*, 2.

JUNGRUBUR, m. 2. Se *Frustuga*. — Jfr. äfv. *Bur*.

JUNGRUBÄR, n. 5. 1) Bär af växten *Rubus Saxatilis*. — 2) Se *Åkerbär*.

JUNGRUDOM, m. sing. Se *Mödom*, 2.

JUNGRUHINNA, f. 1. Se *Mödom*, 1.

JUNGRUHONUNG, m. sing. Sjelfrunnen honung eller som af sig sjelf drupit ur honungskökorna.

JUNGRUKAM, m. 2. pl. — *kammar*. En liten, ettårig växt. *Aphanes arvensis*.

JUNGRUKLOSTER, n. 5. Kloster, der endast jungfrur upptagas till nunnor.

JUNGRULIG, jünngrüligg, a. 2. Sedig, kysk och blygsam som en jungfru. *J-t skick, väsende*.

JUNGRULIK, jünngrülik, a. 2. Se *Jungfruktig*.

JUNGRULIN, n. sing. Se *Fågelört*.

JUNGRUMJÖLK, f. sing. Benzoetinktur.

JUNGRUMÄTT, n. 5. Mått för våta varor = $\frac{1}{2}$ kanna.

JUNGRUOLJA, f. 1. Den renaste oljan, som vid pressningen först aflyter.

JUNGRUPILT, m. 2. Man ell. yngling, som gör sig mycken möda att behaga fruntimmer.

JUNGRURIS, n. sing. Se *Gullris*.

JUNGRUSLÄNDA, f. 1. (nat. hist.) En art af Sländorna, med sköna blå vingar. *Agrion Virgo*.

JUNGRUSTIFT, n. 5. Se *Jungfrukloster*. *Wadstena adeliga j.*

JUNGRUSTÄND, n. 5. Ogifta tillståndet för fruntimmer.

JUNGRUSVAFVEL, n. sing. Rent, gedieget svafvel.

JUNGRUSVÄRM, m. 2. Första svärmen, som flyger ut ifrån en kupa af unga bin.

JUNGRUVÅL, m. sing. Ört, som växer vid diken, med något spetsiga, kantiga blommor och bittra frön; örten, krossad och lagd på huden, drager upp blåsor; saften säges borttaga fräknar och solbränna. *Polygonum Hydriopiper*. Kallas äfv. *Bitterblad*.

JUNGRUYAX, n. 5. Hvitt vax.

JUNGMAN, m. 3. pl. — *män*. Ung, obefaren sjöman.

JUNI, m. sing. (lat. *Junius*) Sjette månaden i året. Sommarmånad.

JUNK, dschünnk, m. 3. Kinesiskt, tvåmastadt fartyg af ytterst plump byggnadsätt.

JUNKER, jünngr, m. 2. pl. *junkrar*. (af t. *Jungherr*) 1) Betyder egentligen: Ung herre, och var i början en titel, som tillades prinsar och högtförmäna män; brukades sedan att beteckna unga män af adel, men slutligen endast om medlemmar af den lägre adeln. — 2) Nyttjas nu på skämt eller föraktligt, spefullt, i samma mening som: Gynnare, Munsjör. *Sådana der j-krar. Kom hit, god j.* — 3) Säges i brädspel om en spelare, som har så många brickor slagna, att han är utstängd ifrån inslagsbrädet.

JUNO, júno, nom. propr. f. 1) (rom. myt.) Den förnämsta af gudinnorna, Jupiters gemål. — 2) En år 1804 upptäckt planet.

JUNONISK, a. 2. Lik Juno: stor, stolt, majestätisk. *En j. gestalt*.

JUNTA, jüntta, f. 1. (spanskt ord) 1) I allm. Församling. — 2) Statsrådsförsamlingen i Spanien och Portugal.

JUPITER, jüpitt'r, nom. propr. m. 1) (rom. myt.) Den högste af gudarna; åskans gud. — 2) Benämning på den största planeten i vårt solsystem.